

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

23.06.2026 року

Разова спеціалізована вчена рада Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Інноваційні моделі розвитку сільських територій» за спеціальністю 051 «Економіка» 23 червня 2026 року.

Легета Ярослав Павлович народився 24 вересня 1978 року у с. Стройне, Закарпатської області, громадян України, освіта вища: закінчив у 2002 році ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю «Технологія машинобудування». Прикріплений до кафедри економіки, підприємництва та торгівлі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» з 2024 року по теперішній час.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» від «16» квітня 2026 року № 115/ 20-37, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - ПІТЮЛИЧ Михайло Михайлович, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Рецензентів - ГОТРА Вікторія Вікторівна, д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі

економічного факультету ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»;

ГАЗУДА Леся Михайлівна, д.е.н.,
професор, професор кафедри
економіки, підприємництва та торгівлі
економічного факультету ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»;

Офіційних опонентів -

ШТУЛЕР Ірина Юріївна, д.е.н.,
професор, перший проректор
«Вищого навчального закладу
«Національна академія управління»;

ДАНЬКО Юрій Іванович, д.е.н.,
професор, проректор з наукової та
міжнародної діяльності Сумського
національного аграрного
університету.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі
«Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України,
м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою
програми Strike Plagiarism ознак академічного плагіату виявлено не було.
Науковий керівник – Молнар Олександр Сергійович, кандидат економічних
наук, доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний
університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертацію виконано з дотриманням вимог пункту 6 Порядку
присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової
спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про
присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). Зокрема дисертація містить нові науково-обґрунтовані результати дослідження, які проведені Легетою Ярославом і виконують конкретне наукове завдання, що полягає у формуванні теоретико-методологічних і прикладних засад впровадження інноваційних моделей розвитку сільських територій в Україні.

У роботі інноваційний розвиток сільських територій розглядається як комплексний соціально-економічний процес, що поєднує економічні, соціальні, інституційні, цифрові та екологічні складові. Такий підхід дозволяє відійти від вузького трактування інновацій виключно як технологічних змін у сільському господарстві та розглядати їх у ширшому контексті трансформації територіальних систем, локальних економік і моделей управління розвитком.

Застосування методів економіко-статистичного, факторного та кластерного аналізу дало змогу здійснити просторову диференціацію регіонів України за рівнем інноваційного розвитку сільських територій. У результаті сформовано типологію регіонів, що відображає різні траєкторії інноваційного розвитку та ступінь готовності територій до впровадження інноваційних моделей. Такий підхід дозволяє перейти від універсальних рішень до формування адресної регіональної політики, орієнтованої на реальні потреби й потенціал конкретних територій.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, зокрема 1 стаття у виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus, 4 статті у фахових наукових виданнях України, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних, що повністю відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії:

1. Легета Я.П. Соціально-демографічні передумови та інституційні механізми вдосконалення інноваційного розвитку сільських територій. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2025. №2 (66). С. 101-109.

DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.2\(66\).101-109](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.2(66).101-109)

URL: <https://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/343093>

2. Легета Я. П. Демографічні та економічні детермінанти інноваційного розвитку сільського простору. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. №3 (10). С. 334 – 339.

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-3-66>

URL: <https://ujae.org.ua/demografichni-ta-ekonomichni-determinanty-innovatsijnogo-rozvytku-silskogo-prostoru/>

3. Легета Я. П. Інноваційні моделі розвитку сільських територій та практичні механізми їх реалізації у регіональному вимірі. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 8 (290). С.385-395.

DOI: [10.32752/1993-6788-2025-1-290-385-395](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-290-385-395)

URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/08/8.25._topic_Jaroslav-Legeta-385-395.pdf

4. Легета Я. П. Трансформація моделей інноваційного розвитку сільських територій. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 2 (294/2). С.133-143.

DOI: [10.32752/1993-6788-2025-2-294-133-143](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-2-294-133-143)

URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/12/12.25.2_topic_Jaroslav-Legeta-133-143.pdf

5. Latif N., Al-Kanani M. F. H., Mukhayt K. Z. K., Muhsin A. I., Alsaidi J., Legeta J. Agile approaches to project management in sustainable development initiatives. *Environment and Social Psychology*. 2025. № 10 (11). P. 1–19.

DOI: <https://doi.org/10.59429/esp.v10i11.3985>

URL: <https://esp.as-pub.com/index.php/esp/article/view/3985>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради: Штулер Ірина Юріївна - д.е.н., професор, перший проректор «Вищого навчального закладу «Національна академія управління» (офіційний опонент).

Зауваження Штулер І.Ю.

1. Автором на стор. 66-68 зазначається, що в дисертації удосконалено теоретико-методичний підхід до типологізації моделей інноваційного розвитку сільських територій, який, на відміну від наявних, базується на інтеграції

секторального (аграрного, енергетичного, екологічного, цифрового, туристичного та соціального) та інституційно-мережевого вимірів. Що дозволило системно відобразити різні механізми ініціювання, поширення та інституціоналізації інновацій, а також визначити потенційні напрями їхнього застосування в українських сільських громадах у контексті післявоєнного відновлення та переходу до моделі сталого розвитку. Однак вважаємо, що поняття «інституційно-мережевий вимір» та «секторальний вимір» використано без попереднього чіткого визначення, що ускладнює однозначне трактування запропонованого підходу.

2. В Таблиці 2.3 на стор. 89 автором запропоновано обґрунтовану систему індикаторів, які, здатні комплексно охарактеризувати рівень інноваційного розвитку сільських територій. Цілком погоджуючись з наведеними складовими хотілося б відмітити, що поза увагою залишаються індикатори, які відображають якість інституційного управління, рівень залучення громадськості до прийняття рішень та ефективність використання наявних ресурсів. Включення таких показників дозволило б більш повно оцінити не лише наявний потенціал інноваційного розвитку, але й спроможність територіальних громад до його реалізації в довгостроковій перспективі.

3. На рис 2.12 автором запропоновано новий підхід до просторової диференціації регіонів за рівнем локальної соціально-економічної ініціативності та ступенем цифрової відкритості та зовнішньої взаємодії, який дозволяє ідентифікувати чотири стратегічні типи регіонів – «інноваційні драйвери», «інноватори локального масштабу», «цифрові спостерігачі» та «периферія трансформації» (с.116). Така типологія є аналітичним підґрунтям для розробки адресної регіональної політики підтримки інноваційного розвитку у сільській місцевості. Разом з тим автором не описано алгоритм або інструментарій, за допомогою якого регіони відносяться до однієї з чотирьох категорій. Чи це кількісна модель, експертна оцінка, індексний підхід – не зрозуміло.

Однак, зазначені зауваження не знижують вагомості, наукової новизни авторського доробку та загальної позитивної оцінки проведеного дисертаційного дослідження.

Данько Юрій Іванович, д.е.н., професор, проректор з наукової та міжнародної діяльності Сумського національного аграрного університету (офіційний опонент).

Зауваження Данько Ю.І.:

1. У підрозділі 1.1 здобувач представляє Таблицю 1.2 (с.29) «Порівняння підходів до визначення сільських територій», яка демонструє спробу систематизувати вітчизняний та європейський досвід за низкою критеріїв. Водночас аналіз змісту таблиці свідчить про певну фрагментарність та однобічність у висвітленні українських реалій. Зокрема, автор фокусується більше на формально-статистичних та адміністративних ознаках вітчизняного підходу, ігноруючи сучасні стратегічні документи України у сфері регіонального розвитку. Варто зазначити, що чинне законодавство та державні програми України вже тривалий час орієнтуються на функціональний тип територій, що значно наближує наш підхід до стандартів ОЕСР, ніж це відображено автором. Для посилення наукової новизни здобувачу слід було б чіткіше розмежувати суто адміністративні критерії від сучасних тенденцій функціонального районування сільських територій в Україні.

2. Позитивно оцінюючи аналітичні зусилля автора, варто відзначити Таблицю 1.7 «Приклади моделей інноваційного розвитку сільських територій у світовій науковій літературі» (с.60), яка демонструє ґрунтовний огляд міжнародного досвіду. Здобувач вдало систематизував різнопланові підходи іноземних науковців за авторами, фокусом досліджень та сферами інновацій. Разом з тим, наведені у таблиці моделі (мережева, територіально-мережева, модель екологічного врядування тощо) виглядають дещо розрізненими та ілюстративними. Робота суттєво виграла б у теоретичному плані, якби автор узагальнив ці світові приклади у вигляді єдиної класифікаційної схеми або чіткіше окреслив можливості адаптації кожної з наведених моделей до сучасних українських реалій.

3. У другому розділі дисертації здійснено комплексний аналіз вихідних умов для інноваційної трансформації сільських територій, що безумовно є важливим практичним підґрунтям для формування просторового розвитку

країни через забезпечення продовольчої безпеки, збереження культурної спадщини та природного капіталу (с.73-88), але пояснення механізмів трансформації автором не наведено.

Однак, вказані дискусійні питання не знижують загального позитивного рівня наукового дослідження.

Готра Вікторія Вікторівна – д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Готри В.В.:

1. Автором в процесі аналізу підходів до визначення поняття «інноваційного розвитку сільських територій» наведено підходи щодо дослідження даного поняття (с. 26). Цілком погоджуючись з автором, що це поняття є багатограним та охоплює як технологічні, так і організаційні, соціальні та екологічні аспекти трансформації економіки. Разом з тим, подальше розкриття досліджуваної проблематики потребує уточнення просторових меж його застосування.

2. У підрозділі 2.1. дисертантом проведено аналіз вихідних умов для інноваційної трансформації сільських територій, які створюють або обмежують можливості для впровадження моделей їх інноваційного розвитку (с.73), погоджуючись з означеними складовими можемо відмітити, що поряд із зазначеними чинниками, критично важливою складовою є інституційно-управлінська спроможність, яка визначає готовність місцевої влади ефективно управляти інноваційними проєктами. Оцінка цього капіталу дозволяє зрозуміти, чи здатна громада трансформувати наявні демографічні та економічні ресурси у реальні інноваційні моделі розвитку.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Газуди Лесі Михайлівни – д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Газуди Л.М.:

1. Результати бібліометричного аналізу наукового дискурсу щодо інноваційного розвитку сільських територій, дозволили систематизувати ключові тематичні напрями, дослідницькі кластери та еволюцію концептуальних підходів у світовій науковій літературі (с. 55-56). У результаті виявлено шість основних наукових траєкторій, серед яких сталий розвиток та агроінновації, соціальні інновації, економічна диверсифікація, технологічна цифровізація, соціально-економічна стійкість та кліматичні інновації, що відображають багатовимірність і міждисциплінарний характер інноваційного розвитку сільських територій. Разом з тим, в роботі не вказано хто саме здійснюватиме моніторинг та порівняння отриманих даних та яким чином будуть прийматися управлінські рішення за отриманими результатами.

2. У підрозділі 2.2. здобувачем здійснено оцінку рівня інноваційного розвитку сільських територій регіонів України на основі таксономічного методу, який враховує не лише прямі індикатори інноваційної діяльності (інноваційна активність підприємств, витрати на інновації, експорт ІТ-послуг), а й інституційно-фінансову спроможність громад, рівень цифровізації регіону, екологічну сталість, розвиток соціальної інфраструктури та органічного землеробства (с.88-96), погоджуючись з означеними складовими можемо відмітити, що автором не наведено достатнього обґрунтування вибору саме цих індикаторів та їх вагомості у складі інтегрального показника, зокрема відсутній аналіз чутливості результатів до зміни набору показників.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Пітюлич Михайло Михайлович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та банківської справи Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Відмічена актуальність, наукова новизна, теоретичне та практичне значення. Зауважень не вказано.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Легеті Ярославу Павловичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Михайло ПІТЮЛИЧ